

Барвінок

9' 2001
вересень

Всеукраїнський
дитячий журнал

в клас - ні, ніколи не

без "Барвінку" в школу!

Замантє Ви нас!

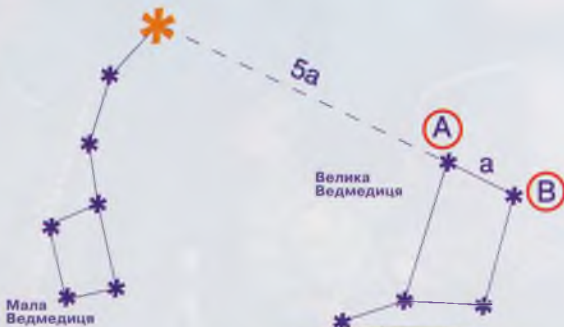

“Як знайти Полярну зірку?”
Сергій КРУТИК,
Дніпропетровська обл.

ДЕ ПОЛЯРНА ЗІРКА?

Раніше у мандрівників і моряків компасів не було, проте вони вміли орієнтуватися, тобто знаходити дорогу, і в лісі, і в океані. Просто вони знали, що в дерев, які в лісі стоять осторонь, з північного боку гілки коротші, а мурашки свої мурашники будують з південного боку дерева. Морякам же найкращим компасом у ті далекі часи слугувало зоряне небо.

Ще в давнину вчені помітили: якщо з'єднати зірки уявною лінією, то виходить певна фігура. Так з'явилося сузір'я **Близнюків, Кита, Волопаса** та інші. Спробуйте і ви, барвінчата, знайти на зоряному небі **Велику Ведмедицю**. Це сузір'я ще називають **Великим Возом**, бо воно й справді нагадує віз. У ньому сім зірок. Сполучіть їх уявною лінією. Якщо вийшов віз або ківш, значить, ви знайшли його.

А тепер від зірки **А** цього сузір'я відміряйте п'ять відрізків, як від зірки **А** до зірки **В**. І побачите дуже яскраву зірку. Це і є **Полярна зірка**. Вона найяскравіша у сузір'ї **Малої Ведмедиці**, або **Малого Воza**. Ця зірка знаходиться над Північним полюсом нашої планети, тому вона завжди вказує на північ.

Підготувала Тетяна ПАСОВА

“Їжаки на зиму запа-
саються яблуками?”
Юля РОМАНЕНКО,
Вінницька обл.”

ПОВЗУН ПОВЗЕ...

Спробуйте-но, барвінчата, відгадати загадки.

Повзун повзе, на базар голки везе.

Ніс — як у свинки, та колючі щетинки.

Котиться клубочок зовсім без ниточок.

Замість ниточок — триста голочок.

Та що там думати-гадати, — заусміхається, — це їжак. Ми усі бачили його, проте знаємо про нього не дуже багато. Наприклад, голок у нього не триста, а п'ять тисяч! І яблук їжак не любить. Ловить мишей, черв'яків, ящірок, жуків, жаб, комах, навіть гадюк. Він їх не боїться і першим нападає, а отрута їхня на нього майже не діє.

Їжаченята народжуються без голочок. Вони сховані у них під шкірою і з'являються лише через кілька годин. Аж на 11-й день їжачок навчиться згортатися клубочком, щоб захиститися від ворогів: лисиці, сови, пугача, яструба.

Восени їжак готує собі із сухого листя і моху тепле кубельце у норі. І засинає — більше, ніж на шість місяців. І сняться йому, мабуть, не яблука.

МАХАЮТЬ ІОМІВАНІ
2
ІХЬ ІМЮМЬ МАХОК ІЗД ІОЖИХ

"Чи правда, що вже виготовляють головоломки для собак?"

Сашко ОЗЕРНИЙ,
Одеська обл."

КУБИК РУБІКА ДЛЯ... ТУЗИКА

Так. В Америці мати собаку чи kota просто необхідно для того, щоб людину вважали порядним американцем. Тож тамтешні бізнесмени часу не гають і випускають чимало цікавинок для чотириногих друзів. Наприклад, собачу головоломку. Це пластмасова кулька, яка заповнюється собачими ласощами. Але вони звідти посиплються лише у тому разі, коли собака навчиться качати кульку в певному порядку. Так би мовити, кубик Рубіка для Тузика. Від такої забавки Джеки і Рекси у захваті. Більшість собак швидко запам'ятовує послідовність рухів. А тим із них, для кого ця головоломка за складна, купують іншу кульку. Їжі у ній немає. Проте від доторку вона качається по підлозі і весело регоче.

Можна придбати і собачі відеокамери — завбільшки як тенісний м'ячик. За її допомогою господар завжди бачить свого улюбленця і чує його голос.

А японці захоплюються електронними собаками. Вони створили для них навіть програму для дресирування. За її допомогою робот-собака може розпізнавати 50 слів свого господаря, подавати лапу і навіть танцювати.

Та найбільше у всьому світі собаки люблять, коли з ними спілкуються їхні господарі. Чи не так?

твій
учитель
про
"БАРВІНОК"

"Увесь "Барвінок" оцінюю на 12 балів — непотрібного в ньому немає. Читаючи його, діти ніби ненароком отримують знання і розширюють кругозір.

Л. М. ДУРМАНЕНКО,
Сумська обл."

ТИ ХОЧЕШ?

Ти хочеш, щоб у тебе було багато друзів?

Ти хочеш, щоб батьки пишалися тобою?

Ти хочеш, щоб учителі не могли нахвалитися тобою?

Ти хочеш, щоб однокласники (однокласниці) задивлялися на тебе?

Ти хочеш виграти мільйон у Данила Яневського?

Ти хочеш стати сучасною людиною?

Ти хочеш до Австралії, Америки, Африки, Антарктиди?

Ти хочеш знати про все на світі?

Ти хочеш весело жити?

Ти хочеш зазирнути у майбутнє?

Ти хочеш виграти комп'ютерну приставку, фотоапарат, плеєр?

Якщо ти, читачу, на всі запитання відповів "так", то бери маму чи тата за руку і веди на пошту, щоб передплатити "Барвінок" на 2002 рік. Бо саме "Барвінок" усі твої "хочу" допоможе зробити реальністю. А потім надійшли передплатну квитанцію до редакції — щоб взяти участь у розіграві Барвінкової лотереї. Серед тих, хто передплатить журнал на увесь рік, розіграватимуться комп'ютерна приставка, фотоапарат, плеєр. Серед піврічних передплатників розіграватимуться плеєр, книги.

"Барвінок" — всеукраїнський журнал для дітей молодшого і середнього шкільного віку.

Заснований у 1928 році.

Передплатний індекс 74022.

Засновник і видавець: редакція журналу "Барвінок".
Свідоцтво КВ № 770, 28.06.94 р.

Головний редактор.....Василь ВОРОНОВИЧ
Відповідальний секретар.....Людмила КОЗІЙ
Редактор відділу літератури.....Світлана ПРУДНИК
Художній редактор.....Олександр БАСС
Коректор.....Світлана ГАЙДУК
Комп'ютерна верстка.....Євген МЕДВЕДЄВ

Адреса редакції: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 38—44,
тел. 211-04-98.

E-mail: barvinok@info.kiev.ua.

Тираж 33691 прим. Зам. 1—56.

Ціна за передплатою 2 грн. 13 коп.,
в роздріб — договірна.

Друк — поліграфкомбінат "Україна".

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Малюнок на обкладинці С. ШПАКА

© "Барвінок", 2001

КАЛЕНДАРИК ЧАТ АД АЙЛИК

Барвінковий привіт тобі, читачу!

Уже місяць листопадик, зазимник, тобто жовтень квапиться до нас у гості. І нічого, що принесе він багато похмурих днів. Адже тобі, барвінчатко, ніколи зважати на погоду. Спробуй переінакшити приказку про осінь "Жовтень як не з дощем, то зі снігом" на наш, барвінковий лад: "Барвінчатко у жовтні як не з 12 балами, то з 11". Тим більше, що **7 жовтня** — **День працівників освіти**. І найкращий подарунок учителю — твої гарні знання. А зазирнувши на стор. 13, ти дізнаєшся, як упоралися вчителі з "Домашнім завданням" від "Барвінку" і які подарунки вони отримали до свята.

14 жовтня — **Покрова**. Це свято дуже шанували козаки, вони вважали Покрову заступницею від ворога. Запитай рідних, чи були козаки у вашому роду, запиши розповідь і надішли до редакції. Серед авторів найцікавіших листів розігруватиметься приз — дитяча енциклопедія.

НАЙБІЛЬША ШКІЛЬНА СЕНСАЦІЯ ВЕРЕСНЯ

Директори багатьох шкіл уже не знають, куди сховатися від настирливих батьків, які вимагають дозволу також відвідувати уроки нового курсу "**Основи безпеки життєдіяльності**". "Коли ми були школярами, цього не вивчали", — кажуть вони.

А вчителів найбільше вразило те, що до появи нового підручника вперше причетний дитячий журнал "Барвінок".

Лише п'ятикласники і шестикласники барвінчата таємниче мовчать. Бо вже встигли помітити у нових підручниках щось дуже знайоме, щось дуже схоже на спецдонесення суперагента Кварка із секретних матеріалів "Барвінку". "На цій, уже навчальній "стежині пригод" небезпеки для нас нема", — вирішили вони.

А ти здогадався, чому вони заспокоїлися?

ІВАН ДРАЧ В ТОВАРИСТВІ ДЖМЕЛЯ

Ще вчора джміль гудів — сьогодні вже нема,
Застиг від холоду, ледь лапками він меле,
Крилята задубілі не здійма
І тихо й тоскно дивиться на мене.

Беру його із затінку, кладу
На щире сонце — в затишок осоння.
Джмелями літаки собі гудуть,
І джміль гуде собі до них спросоння.

Я потім забуваю про джмеля.
А він нагрівся, з рукава стартує,
Та щось йому така важка земля,
Та вітер ним, підраним, гордує.

На ньому светрик чорно-золотий,
У нього груди ніжні, щирозлоті.
— Лети, — шепчу йому, — лети, лети,
Бо нам життя не в льоді, а в польоті!

Вже полудень. Аж чую — джміль гуде.
Куди там тому грому-бомбовозу...
Розправив крила, розігрівся день,
Летить джмелем навстріч зимі й морозу...

Дорогі батьки!

У Конституції барвінкової республіки записано: "Держава любить своїх громадян — передплатників-барвінчат. Кожен іменинник має право бути поздоровленим у журналі "Барвінок" з публікацією свого фото".

Круто, правда ж?

Отже, домовляємося так: якщо Ви маєте бажання скористатися цим правом, слід за два місяці до настання місяця народження надіслати редакції кольорове фото (із чітким зображенням обличчя), вказавши ім'я, прізвище, дату, рік народження. Обов'язково надіслати копію чи оригінал передплатної квитанції. Цього разу — на будь-який період. Якщо її вже надіслано до редакції для розіграшу в лотереї, вкажіть, і ми її знайдемо.

Тобто зараз ми маємо шанс привітати **грудневих** іменинників — лише поспішіть надіслати до **1 жовтня** все, що сказано вище.

Увага! **Січневих** — відповідно до **1 листопада**. Але неодмінно з копією чи оригіналом передплатної квитанції на весь 2002 рік. Вона автоматично залишається ще й для розіграшу в лотереї. Якщо дитина — іменинник у наступних місяцях аж до грудня, а квитанцію на 2002 рік Ви вже надіслали, — вкажіть.

Фото іменинників зберігатимуться у нашій комп'ютерній базі даних для вітань у наступних роках.

Я тобі відкрию світ —
Тільки вивчи алфавіт.
Помічник, не витівник,
Мудрий вчитель твій...

Про яку книгу можна так сказати? Про ту, з якої дізнаємося про все на світі. Таке унікальне зібрання слів у давнину називали лексиконом (грецьке "лексис" означає слово), словницею, словарем, а зараз — словником.

Леся
МОВЧУН

Якщо тобі словник здається нудним, то ти просто ще не навчився ним користуватися. Найголовніше правило усіх словників: слова розміщено за алфавітом. Словники є різні. Енциклопедичні розповідають про видатних людей, про історію, географію, тварин і рослин тощо. Інші словники містять відомості про самі слова: що вони означають — *тлумачні*, як їх правильно писати — *орфографічні*, вимовляти — *орфоепічні*, з яких значущих частин слова складаються — *морфемні*.

Словник *антонімів* допоможе підібрати протилежне за значенням слово. А якщо ти вагаєшся, яке з дуже схожих за звучанням слів треба вжити, то звернися до *словника паронімів*. З нього ти дізнаєшся, наприклад, що *людяний* — це доброзичливий, чуйний, а *людний* — багатолюдний. Тому вже правильно казатимеш: *людяний* характер, *людна* вулиця.

А скільки скарбів заховано в *словнику синонімів*!

Слова, схожі або тотожні за значенням, утворюють цілі гнізда. Вибирай, збагачуй свою мову: висота, височина, височінь, вишина, високість, підхмар'я, піднебесся, вись.

Пишучи твір, не обійдешся й без *словника епітетів*.

Що ти скажеш про очі? Добрі, лагідні, теплі? Спробуй продовжити цей ряд, а потім зазирни до словника — і не повіриш своїм очам: там міститься понад 400 епітетів до цього слова.

Неабияке задоволення ти отримаєш, гортаючи *словник імен*. Знайдеш там своє ім'я та імена друзів,

дізнаєшся, з якої мови вони прийшли, що означали, які скорочені й пестливі форми має кожне ім'я. І вже не звертатимеш до свого однокласника Петя, а Петрусь, Петрусьо, Петрусик, Петрусичок, Петрунь, Петруньо, Петрунчик, Петрик, Петричок.

УСІМ ОСВІЧЕНИМ БАРВІНЧАТАМ!

Роботу над помилками у листі Тетяни, артистичної й аристократичної натури, виконано успішно. Нарешті все стало на свої місця: кашалоти плавають у морі, а кашалоти їдять кашу, панди гризуть бамбук, а пандуси заміняють сходи. Найкращі поради Тетяна отримала від Віталія ФЕДОРКОВИЧА з Рівненської області — він нагороджується книгою "Я пізнаю світ".

МІЖНАРОДНИЙ ДИТЯЧИЙ КОНКУРС ЗНАВЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Барвінчатко! Розкажи усім своїм друзям: рубрика "Наш скарб — рідна мова" допоможе підготуватися до участі у Міжнародному дитячому конкурсі знавців української мови і перемогти в ньому. Переможці першого такого конкурсу — 18 дітей з усієї України — за знання рідної мови отримали грошові винагороди: від 1500 до 7000 гривень. А вітав їх із перемогою і вручав подарунки Президент України Л. Д. Кучма.

Барвінок

Нового тисячоліття

"Барвінковому роду
немає переводу!"

Олексій КОСТИШИН,
Житомирська обл."

РІДНА МОВА

5

НАШ СКАРБ —

"Українська мова —
мова держави"

Книга
Квіточка
Казок

Як Джиртдан врятував від страху

Жила колись жінка, і мала вона сина, такого маленького, що всі називали його Джиртдан — крихітка.

Хоч Джиртдан і невеликий на зріст, а допомагав батькові й матері.

От побачив він, що сусідські діти збираються в ліс по хмиз, прийшов до матері й каже:

— Я з дітьми по хмиз піду!

— Та куди тобі? — питає мати. — Ти й однієї гіллячки не донесеш.

— Важко буде — хлопці допоможуть! — каже Джиртдан.

Гукнула жінка сусідських дітей, дала кожному по шматку чурека* з сиром і каже:

— Наглядайте в лісі за моїм синочком!

Прийшли діти в ліс, стали збирати хмиз. І Джиртдан збирає, тільки нелегко йому ті галузки піднімати.

— Треба допомогти нашому Джиртданові, — кажуть діти.

Назбирали вони в'язку хмизу й Джиртданові. Зібрали та й пішли додому. Взявся малюк за свою в'язку — ніяк не може її з місця зрушити. Сів на в'язку та й плаче:

— Не можу я її нести! Допоможіть мені!

Взяли діти ще й Джирт-

данову в'язку. Йшли вони, йшли, потимлилися й сіли перепочити. Забалакались і незчулися, як настав вечір.

Збилися діти в темряві з дороги і не знають, куди йти, що робити. Нарешті вийшли з лісу, прислухалися, роздивилися. З одного боку чути, собаки валують, у другому — вогник блимає.

Питають діти у Джиртдана:

— Скажи, Джиртдане, в який бік нам іти: туди, де собаки гавкають, чи туди, де вогник блимає?

Подумав Джиртдан і відповів:

— Як підемо в той бік, де собаки гавкають, вони роздеруть нас. Краще ходімо на вогник.

І діти пішли в той бік, де вогник блимав. А малюка Джиртдана, щоб не відстав і не заблукав, ніс на спині старший хлопчик.

Довго вони йшли і прийшли до якоїсь хатини. Постукали хлопчики у віконце:

— Пустіть нас переночувати!

Відчинилися двері, — з хати вийшов страшний, лютий велетень-див. Побачив дітей — зрадів, що добра пожива трапилася. Прикинувся добреньким і каже:

— Зайдіть, переночуйте в мене, а вранці я дорогу вам покажу!

А тоді завів дітей у хатину, дав їм попоїсти і вклав спати. Сів див і чекає, коли всі поспнуть. Сидів, сидів і питає:

— Хто спить, а хто не спить?

— Я не сплю, — каже Джиртдан.

— А чого ти не спиш? — дивується див.

— Бо мати мене щовечора годувала яєчнею, а ти не нагодував! — відповів Джиртдан.

Пішов див, приніс яєць, насмажив і каже Джиртданові:

— Ось тобі яєчня, їж і лягай спати!

Джиртдан поїв і ліг, а див знову сів і чекає, коли ж малюк засне. Чекав, чекав і питає:

— Хто спить, а хто не спить?

— Я не сплю! —

6

Р П Д А Ж В Д Ж П Е Ч Ч Ж О Т О Д И В А

Азербайджанська народна казка

озвався Джиртдан.

— А чому ти не спиш?

— Бо мати щоначі приносила мені в решеті воду з річки, а ти не приніс.

Почув це див, узяв решето й пішов до річки по воду.

Сів на березі, став решетою воду набирати. “Ось, — думає, — принесу води, він одразу й засне”.

А Джиртдан розбудив хлопчиків і каже:

— Цей див хоче нас з’їсти. Вставайте, та втікаймо звідси!

Повставали діти, вибралися

з хати і вийшли нишком до річки. Аж бачать — див на березі сидить і все в решето води набирає.

Обійшли його діти нишком і перепливли на другий берег. А ма-

ленький Джиртдан у старшого хлопчика на спині сидів.

Скільки див не занурював решето у річку, ніяк не міг води набрати. Зрештою увірвався йому терпець, жбурнув він решето й хотів повернутися додому. Коли бачить — діти ідуть по той бік річки. Хотів див побігти за ними навздогін, але дивини через річку дороги не знають, бо плавати не вміють.

Стоїть див на березі й кричить:

— Гей, діти, як ви через річку перейшли?

А Джиртдан відповів йому з того журналу берега:

— Знайди жорно й почепи собі на ший, тоді перейдеш.

Див знайшов жорно, почепив собі на ший і кинувся у воду. Потягло важке жорно дива на дно, захлинувся він і потонув.

Художник
В. БАРИБА

А діти, живі і здорові, повернулися додому.

Словничок незрозумілих слів, позначених у тексті зірочками:

див — велетень, лиховісна істота;

чурек — прісний хліб у вигляді коржів.

Переклад Валентина ЦІПКА

7

твій
учитель
про
“БАРВІНОК”

“Дуже задоволена тим, що мої учні читають “Барвінок”. Вони залюбки виконують завдання від самого короля — Мудрила Першого і Останнього, читають казки, “викривають” хитрі рими, розгадують кросворди.

Надруковані в журналі вставки-книжечки — справжній скарб, бо в бібліотеці потрібних літературних творів немає.

В. М. КОВАЛЬ,
Кіровоградська обл.”

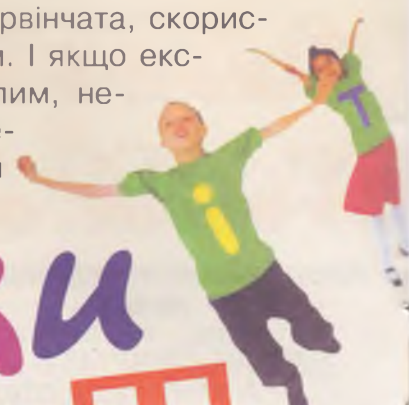
Конкурс на кращу назву рубрики про загадкові явища і незвичайні здібності людей триває. Надсилайте, барвінчата, свої варіанти назви — автор найцікавішої отримає в нагороду дитячу енциклопедію.

Кожен знає, що людина не може літати, бо її притягує земне тяжіння. Але Дуглас Хоум, який жив у XIX столітті, якось у присутності глядачів злетів під стелю, і ті марно намагалися спустити його за ноги на підлогу. А іншим разом змусив зависнути у повітрі столи і крісла.

І в ті часи, і нині левітація (саме

робив дядько Перук? Він пояснював просто: “Як тільки я засміюся в п’ятницю, то вже так набираюся смішльним газом, що просто не можу втриматися на землі”.

Спробуйте і ви, барвінчата, скористатися цим методом. І якщо експеримент буде вдалим, негайно повідомте редакцію. А якщо вам не пощастить ні на сан-

ДО ДОШКИ ПОЛЕТИТЬ...

так називається зависання, політ у повітрі без будь-яких пристосувань) вважалася і вважається дивом. Проте сучасні дослідники незвичайних (паранормальних) явищ пояснюють це так. Дехто із людей здатен накопичувати у собі таку силу, яка може перебороти земне тяжіння. Але як вони це роблять — поки що ніхто не знає.

Щоправда, є один рецепт. Згадайте, як Джейн і Майкл ходили в гості до дядька Мері Поппінс містера Перука. “Джейн з Майклом і собі глянули вгору й, на превеликий свій подив, побачили кругленького, товстого, лисого добродія, що висів у повітрі, ні за що не тримаючись.

Як же це

тиметр відірватися від землі, не засмучуйтеся. У вас з’явиться нагода розробити власний метод навчання левітації.

Уявіть на хвилику, що перший урок у вас завтра в школі не математики, а левітації. Разом з учителем спочатку вчите закони цього явища, а потім вчитель каже: — До дошки полетить...

Мрії мріями, але американка Елен Масделл організувала “школу левітації”. І їй навіть пощастило одного разу піднятися і політати. Проте відчуття невагомості після того більше ніколи не поверталось до неї.

Вчені прагнуть дослідити ці явища, розсекретити їх. Їм навіть пощастило в лабораторії за допомогою надчутливих приладів зафіксувати зменшення ваги людини, яка непорушно лежала, на два кілограми. Тобто та людина лише зусиллям волі зменшила власну вагу. Отже, можна навчитися переборювати земне тяжіння.

Але як це робити? Можливо, хтось із вас, барвінчата, відкриє цю таємницю, напише підручник “Основи безпечної левітації”. Не забудьте лише у передмові написати, що вперше про левітацію ви прочитали у “Барвінку”.

твій учитель про “БАРВІНОК”

“Кожна сторінка журналу цікава по-своєму. І кожна розвиває пам’ять, мислення, уяву, фантазію і спонукає до творчості. Діти складають свої казки, оповідання, ігри, кросворди.

Н. Є. МАРОВДІ,
Волинська обл.”

Доглядач фантастичного зоопарку Іван ПРОСЯНИК

Як ви гадаєте, барвінчата, що це лежить на дні сухого ба-сейну нашого фантастичного зоопарку? Так, схоже на колоду. І на скручене мокре простирадло.

твій учитель про "БАРВІНОК"

"Читаючи "Барвінок", мої учні збагачують свої знання з літератури, мови, історії, географії, фізики, вчать змістовно відпочивати, зростають ерудитами.
В. В. ТЮТЮННИК, Полтавська обл."

Оса-Та не дівоча!

Трухляві колоди фантастичному зоопарку ні до чого. Це унікальний живий експонат — скрутень повзучий, або вижимиця чи косичник.

Кажете, розбудити? Боронь Боже! Дорослий скрутень сягає десяти метрів завдовжки і майже метр завширшки, він дуже небезпечний. Шлунок у нього починається відразу після пащеки. Практично весь скрутень — це шлунок, який дуже швидко перетравлює все: від борсука до невеличкого кабанця. Наш хоч ще і молодий, але з рота може виприснути аж на шість метрів струмінку отрути, що одразу ж паралізує жертву.

Ні вух, ні очей цей гігантський черв'як не має, не виявлено в нього мозку. Та взагалі, вчені вважають, що такої істоти не існує. Але ті, хто мав нещастя зустрітися з нею наодинці, дотри-

муються протилежної думки. В малодоступних лісах скрутня важко помітити — він маскується під що завгодно. Наступив на купину, а то — пащека гострих зубів. Хоча зуби йому ні до чого — заковтує жертву цілком.

Наш відомий зоолог Б. Рехуненко вважає, що скрутень — помилка природи. Бо з нього — ніякої користі. Шкіра й та на підошви не годиться — смердить і отруйна. Дехто пробував розчинити її й кропити колорадського жука, та результати експерименту невідомі.

І якщо ви побачили, що гаєм подібно до черв'яка мчить скручене простирадло небачених розмірів, — кидайтеся навітки. А добігши додому, пишть листа до "Барвінку", що бачили скрутня. Якщо ж маєте абсолютно герметичний костюм, як у космонавта чи пожежника, і літр клею "Супермомент", то невеличкого скрутня можете полювати. Вистеживши, жбурляєте клей просто в пащеку, плям — і вона склеїлася. Тоді хапайте його в сітку — і до фантастичного зоопарку. Але якщо всього цього ви не маєте, не вмієте літати, то на полювання вирушати не варто. Краще розпитайте про цю дивовижну тварину досвідчених мисливців.

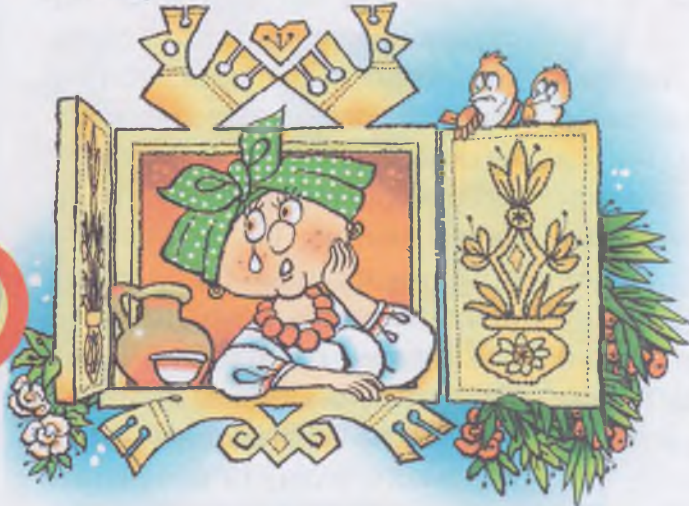

Художник Н. ШИРЯЄВА

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

єсь не тут, колись не тепер у Казковій Країні жили собі, були собі Дід та Баба. Гарні, працьовиті, міцненькі ще. Одна лише біда — не дав їм Бог дітей. І дуже вони через це переживали, особливо Баба. От одного разу сиділа Баба край вікна і журно співала:

*— Ой, як сумно мені, ой, як нудно!
Ой, як тоскно мені, як марудно!
Бо життя я своє доживаю,
А дітей і онуків не маю.*

*І не спиться мені, й не лежиться...
Тільки й радості — з Дідом свариться.*
Доспівала, а тоді й каже:

— І де він, сатана, подівся? Замість того щоб дрова в хату внести, носить його десь нечиста сила!.. От я йому!.. — А потім усміхнулась: — Я його люблю, чорта старого! Але єдина ж у мене втіха — поскубти його трохи... А дрова я сама внесу.

Тільки Баба за поріг, а у відчиненому вікні Дід з'явився.

— О! — каже комусь позад себе. — Пішла Баба! Залазьмо швидше!

І Дід, крякчучи, поліз через вікно в хату. Перечепився і на підлогу — беркиць!

Аж тут у вікні й хлопчик з'явився — кумедний, веснянкуватий, з копицею рудого, як жар, волосся на голові. Усміхається:

— Чого це ви, тату, гепнулися?

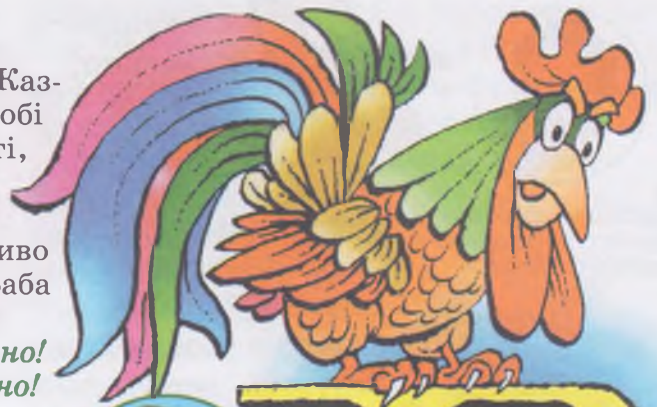
— З незвички, либонь, — чухається Дід. — Вперше ж у власну хату через вікно ліз.

Тут і рудий хлопчисько крізь вікно подряпався. Перечепився і теж гепнувся — навмисне.

— І я! — каже. — Хай це буде традиція!

Дід і собі всміхнувся — бачить же, що хлопчик навмисне впав.

— А тепер ховайся під піч, — каже Дід.

Всеволод
НЕСТАЙКО

КАЗКА

— Спершу треба Бабу підготувати. А то ще зомліє від несподіванки. Тільки ти не дивуйся — моя Баба на язик гостра. Вона-то добра, але балачка у неї з перцем.

— Не біда! — махнув рукою хлопчик. — Я теж люблю гострі приправи.

І поліз під піч. А Дід його заслінкою заставив.

Аж тут Баба входить з оберемком дров. Діда побачила, оберемок з рук випустила — дрова на підлогу посипалися.

— Звідки ти взявся, нечиста сило? — вигукнула Баба. — Невже через вікно вліз?! Хіба вікна для того, щоб лазити? Вікна для того, щоб на світ Божий дивитися, сонце зустрічати.

— Та цить-бо! — перебив її Дід. — Ми не самі в хаті!

— А якого ще чорта втяг ти мені через вікно? — роззирнулася Баба на всі боки.

— От ти мене лаєш, а я, може, радість нам у хату приніс.

— Яку таку радість?

— Ти ж весь час побиваєшся, що в нас нема дітей...

— Ну? — насторожилася Баба.

— Як городом нині йшов, у капусті я знайшов хлопчика маленького, руденького, жвавенького. “Ти хто?” — питаю. А він: “Сирота!” У мене аж серце зайшлося. Ну, думаю, Бог послав! “Хочеш, —

питаю, — нам з Бабою за синочка бути?”
А він: “Хочу-хочу!” І усміхається щиро
так, радісно...

— Та де ж він? — вигукнула Баба.

— Під піч сховався. Щоб тебе не наля-
кати. Вилазь, Жевжику! — одставив
заслінку Дід. — Його Жевжиком звати.

Виліз із-під печі Жевжик, усміхнувся
до Баби привітно:

— Здрастуйте, мамо!

— Який же він маленький! — сплесну-
ла Баба руками. — Парубійко
справжній! — Тоді голову набік схили-
ла. — І такий руденький.

— Аби не дурненький! — сказав Дід.

— Я розумний! — випнув упе-
ред підборіддя Жевжик.

— Ну, це ми ще побачимо! —
усміхнулася Баба. — Хто ж
ти такий? Звідки взявся?

— Я не знаю,
звідки взявся і у
кого я удався.

Тільки знаю — сирота я. Більш не знаю
ні чорта я! — хвацько випалив
Жевжик.

— Що ж ти, синку,
чортихаєшся відразу?!
Свят-свят-свят! — пе-
рехрестилася Баба.

— Ти ба! — пхикнув
Дід. — А хіба у твоїй,
Бабо, балачці самі тро-
янди з тюльпанами пере-
сипаються?

— Та! — одмахнулася Баба від Діда і до
Жевжика. — А як же ти жив на світі?
Чим харчувався?

— Та ото ходжу по городах, де яку морк-
винку, огірочка, цибульку знайду — з'їм.
А як нічого не знайду, то голодую, —
зітхнув Жевжик.

— Бідненький! — Розчулена Баба при-
горнула Жевжика, погладила його
по рудій кучмі. — Ой! А що це в
тебе на голові? Гулі, чи що? Аж
дві!

— Гулі, гулі! — кивнув Жев-
жик.

— Набив хтось? Щоб йому ру-
ки поодсихали — сироту бити! —
обурилась Баба. — Хто це тебе?

— Та... був я в одному інтернаті... А там
спека така неймовірна. І всі чорні.

— В Африці, мабуть! — кивнула Баба
Дідові.

— Вони всі чорні, а я, бачите, рудий. Їх
це дуже драгувало, і вони дражили мене
весь час, збиткувалися... То я втік!

— Бідолашку мій! — схлипнула Баба.
— А хоч навчали тебе в тому інтернаті?
Що ти вмієш?

— На каstrулях умію грати і кумедно
танцювати! — вигукнув Жевжик, підбіг
до припечка, на якому стояли каstrулі і
гличики, вихопив з макітри макогона і
давай гамселити по каstrулях. А тоді
заспівав і затанцював, кумедно
підскакуючи й високо підкидаючи
ноги.

— А він славний! — усміхнула-
ся Баба.

— О! — підняв великий палець
Дід. — Я про такого сина все
життя мріяв!

Так у Діда і Баби з'явився си-
нок Жевжик.

(Далі буде)

Мій
Жевжик

77

Художник
В. ШИРЯЄВ

ГАВК-НОВИНИ

Вирішили Гриць Всезнайло та Ясь Всеvmійло власне агентство новин на острові Траж у морі Хімс організувати. Назвали його Газетне Агентство Веселого Коша, скорочено ГАВК. І часу не гаяли: похапали диктофони і мерщій по школах новини шукати. І ось маєте, барвінчата, перший випуск "ГАВК-НОВИНИ".

ВЕСЕЛИЙ КІШ

ДЕНЬ ЗАХИСТУ ВЧИТЕЛІВ

У Вибухівській школі проведено День захисту вчителів. Ініціативна група педагогів заздалегідь подбала про те, щоб жоден учень цього дня не залишився без сюрприза. Під партами було розкладено 20 петард, на сидіннях розсипано кілограм ґанок, приклеєно 10 кілограмів жувальних гумок.

12

ЮВІЛЕЙНА ОЦІНКА

З нагоди отримання ювілейної оцінки п'ятикласника Крапулівської школи Андрія К. прийшли привітати не лише учні і вчителі рідної школи, а й представники інших шкіл. Кожному присутньому "герой" показав свою ювілейну, соту двійку і пообіцяв не зупинятися на досягнутому.

КОНКУРС ЛОКШИНІСТІВ

При сприянні місцевої макаронної фабрики у Пузівській школі відбувся конкурс локшиністів. Переможцем став Санько Правдюк. Він протягом шести уроків навішав рекордну кількість локшини на вуха вчителю математики, історії, фізкультури, малювання, директорові школи і всім однокласникам.

УСІ — У ДВАНАДЦЯТНИКИ!

Надзвичайна подія сталася у Брульківській школі. Відразу троє п'ятикласників кинулися на допомогу шкільній прибиральниці бабі Галі, коли вона з'явилася в коридорі з відром води і шваброю. Проте баба Галя нікому не довірила ні відра, ні швабри. По шкільному радію вона оголосила, що на це можуть розраховувати лише ті, хто вчиться на 12. У школі розгорнуто рух за право носити відро баби Галі.

ЗАБУЛИ ПРО ДЖЕКСОНА

У Кондуїтській 999-й школі під час огляду художньої самодіяльності не відбувся виступ всесвітньо відомого Майкла Джексона. Як вдалося з'ясувати, співак не прибув тому, що його... забули запросити на концерт.

РЕКОРД НЕ ВІДБУВСЯ

Зазнала краху мрія Петька Забіяки — потрапити до Книги рекордів Гіннеса. Щодня упродовж двох місяців він смикав за коси близнючок, що сиділи попереду. Залишалося зробити це востаннє. Та коли Санько вхопив дівчат за коси і смикнув, то з жахом побачив, що коси залишилися у нього в руках. Кілька хвилин він стояв, наче вкопаний, з розкритим від подиву ротом, нічого не розуміючи. Аж поки сестри не пояснили, що їм набридло його жарти, і тому вони цього дня причепили собі штучні коси.

Барвінчата! Ставайте кореспондентами ГАВКУ — надсилайте повідомлення про шкільні новини. Найцікавіші з них увійдуть до наступних випусків.

ШКІЛЬНІ ПРИКМЕТИ

Якщо хмарно, а першокласники і далі бігають шкільним стадіоном, — дощу не буде.

Поганий настрій математички віщує самостійну наступного дня.

Якщо на першому уроці отримав дванадцять, то й на останньому чекай успіху.

Чим тепліший і сухіший вересень, тим пізніше починають виконуватися домашні завдання.

Листя на деревах притискається до гілок — на велику перерву.

Чим краще вивчено урок, тим менша ймовірність неприємностей.

Школярі тримаються зграйками — на суху і теплу погоду.

Якщо осінь бідна на диктанти, то зима буде багата на контрольні роботи.

Суха осінь віщує батькам додаткові витрати на кеди і кросівки.

На колінах багато синців — футбольна погода утримається.

Бюро прикмет "Веселого коша" запрошує усіх барвінчат до співпраці. Якщо ви знаєте прикмети шкільного життя, надсилайте — і побачите їх на сторінках "Барвінку".

На тумбі "ЖАРТ ОГО!" завжди знайдеться місце і для ваших, барвінчата, оголошень. Новини, прикмети і оголошення збирав Михайло ПРУДНИК

Барвінчатко! Від імені "Барвінку" привітай свого улюбленого вчителя зі святом і подаруй йому листівку, вписавши до неї і свої побажання.

Барвінчатко! 30 вересня — Всеукраїнський День бібліотек. Ти багато разів приходиш до бібліотеки і просив, щоб тобі дали прочитати ту чи іншу книгу. І господиня книжкового сховища (слово "бібліотека" означає книжкове сховище) швидко виконувала твоє прохання. Цього дня ти теж неодмінно завітай до бібліотеки і привітай бібліотекарів зі святом листівкою від "Барвінку".

Найкраща у світі вчителько

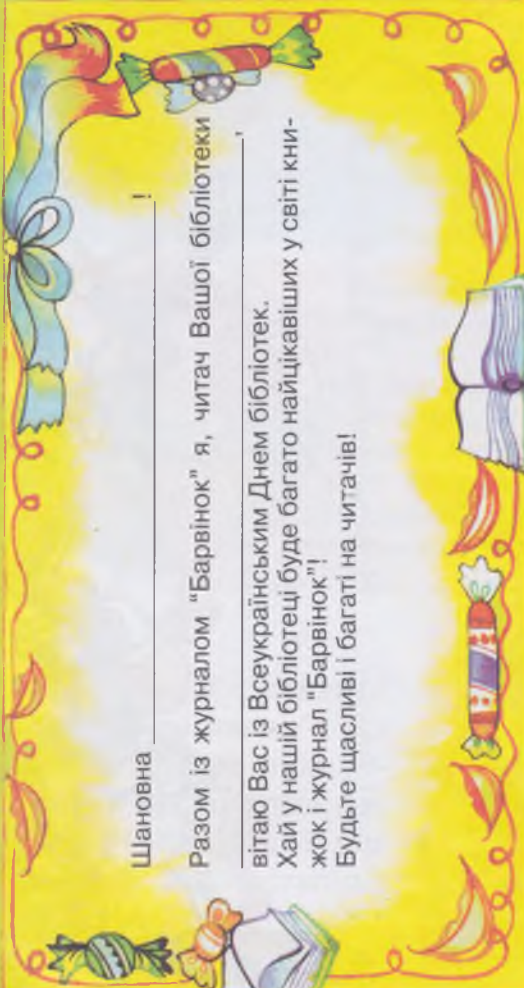
Я, _____, дуже хочу:
щоб Ви щодня приходили до класу, мов лагідне сонечко,
щоб кожен Ваш урок-казка був цікавішим від мультяків,
щоб Ваші подарунки-знання вели мене у широкий світ,
щоб Ви завжди були лагідні, як мама,
щоб ми разом дружили з "Барвінком".

А я намагатимуся гарно вчи-
тися, любитиму і пам'ятати-
му Вас усе життя.
Будьте здорові і щасливі!

Шановна

Разом із журналом "Барвінок" я, читач Вашої бібліотеки
вітаю Вас із Всеукраїнським Днем бібліотек.
Хай у нашій бібліотеці буде багато найцікавіших у світі кни-
жок і журнал "Барвінок"!
Будьте щасливі і багаті на читачів!

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ УЧИТЕЛЮ

Редакція журналу дякує всім учителям, які відгукну-
лися на конкурс і виконали "Домашнє завдання". Ми
неодмінно прислухаємося до порад **Т. В. МИХАСЮК**
з м. Рівного, **В. Б. КУПЧАК** із м. Івано-Франківська,
Г. В. ПРОЦАК із Херсонської обл., **В. В. ТЮТЮННИК**
із Полтавської обл. А найкраще упоралася із "До-
машнім завданням" **О. В. БЕЗКОРОВАЙНА**
з м. Харкова — вона нагороджується фотоапара-
том і бібліотечкою книг.

Бібліотечками книг нагороджуються вчителі:

АНОХІНА І., м. Кіровоград;
ДУБОВИК Н. О., Херсонська обл.;
ДУРМАНЕНКО Л. М., Сумська обл.;
ЗАГОРОВСЬКА К. О., Черкаська обл.;
КОВАЛЕНКО І. В., Дніпропетровська обл.;
КОВАЛЬ В. М., Кіровоградська обл.;
КРУЧОК В. В., Хмельницька обл.;
КУПЧАК В. Б., м. Івано-Франківськ;
МАРОВДІ Н. Є., Волинська обл.;
МИХАСЮК Т. В., м. Рівне;
ОСАДЧА В. І., Миколаївська обл.;
ПИПЧЕНКО В. В., Черкаська обл.;
ПРОЦАК Г. В., Херсонська обл.;
САМОКІЩУК Л. Г., Івано-Франківська обл.;
СЕМЕНЮК О. М., Житомирська обл.;
ТЮТЮННИК В. В., Полтавська обл.;
ХОРОНЯК Р. В., Вінницька обл.;

**Зі святом, шановні педагоги! Низький уклін
вам за те, що виховуєте найкращих у світі
читачів — барвінчат!**

ПОЧАТКОВА

ШКОЛА

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

**"Ми діти твої,
Україно"**

"Вітчизна, як мати, у світі — од-
на!", "Плекай свою мову", "Про
що співає земля", "Тепло татусе-
вих долонь" — це назви лише
кількох сценаріїв, що увійшли до
методичного посібника "Ми діти
твої, Україно!". Його автор — вчи-
телька з м. Луцька Надія Кра-
соткіна. Матеріали посібника мо-
жуть бути використані також на
уроках рідної мови, читання,
природознавства. Вони допомо-
жуть педагогам виховувати шко-
лярів маленькими громадянами
України.

Придбати посібник можна за
адресою:

"Початкова школа", вул. Мате
Залки, 6-В, м. Київ, 04211.

"По-доброму заздрю
своїм учням, що вони
мають змогу так багато
дівчатися з
"Барвінку". Майже всі
його матеріали я можу
використати на уроках.
Завдяки "Барвінку"
створили класну
бібліотечку "Ми люби-
мо читати!".
О. В. БЕЗКОРОВАЙНА,
м. Харків".

**твій
учитель
про
"БАРВІНОК"**

“ОПРОК ЗАВБІЛЬШКИ З ОСЛА”

Смачного дня усім ласунам! Як вам на канікулах відпочивалося — смакотами пригощалося? А наш конкурс триває. Наступне завдання: розпитайте у мам і бабусь і мені надішліть рецепти страв із “ослячого огірка”, тобто з “огірка завбільшки з осла”. Не лякайтеся — за моря-океани вам їхати не доведеться. Бо так перси називали ту диво-вижу, що сьогодні є на кожному городі. Ще не здогадалися? Тоді скористайтеся підказкою письменника Михайла Стельмаха:

Трипудовий ... Каже він до діток:
На городі — Сіли ми
Загруз. На горбок. —
А на цей ... І не зна чорногуз,
Сів з дітьми Що він сів
Чорногуз. На ...

Так, так, я чекаю ваших листів із рецептами страв із гарбуза. За найцікавіший чиясь мама чи бабуся отримає приз — книгу з кулінарії. А тепер читаємо донесення “розвідників”.

УЛЮБЛЕНА СТРАВА — ДЛЯ РОЗВІДНИКІВ СПРАВА! КВАША

Мої бабуся і дідусь люблять квашу. В емальовану каструлю насипається житнє чи пшеничне борошно, запарюється окропом — щоб було як густа сметана. Зачекати, щоб трохи охолонуло. Потім додати ложку кислого тіста або 10—15 грамів дріжджів. Тепер кваша має перебродити у тепломі місці протягом ночі. Додаємо родзинки або товчені сушені груші і варимо на слабкому вогні

20—25 хвилин. Наливаємо у тарілки і смакуємо.

Любов КАРДАШ,
Івано-Франківська обл.

САЛАТ “ЦАРІВНА”

Нарізану кружальцями цибулю залити на 1 хвилину окропом. Варену ковбасу порізати брусочками, а варені яйця — кружальцями. Затим покласти шаром відціджену цибулю, ковбасу, яйця і полити майонезом.

Дмитро КОРОТАЄВ,
Вінницька обл.

ГРІНКИ З СИРОМ

Шматочки хліба намазати томатною пастою, покласти зверху шматочки сала, порізані кружальцями помідори, посипати тертим твердим сиром і запікати в духовці, поки розплавиться сир.

Ірина ШОКОТЬКО,
Запорізька обл.

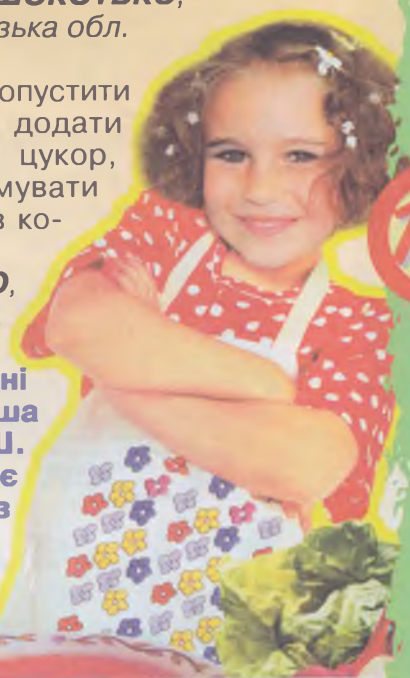
РАФАЕЛЛО

Домашній сир пропустити крізь м'ясорубку, додати мелені горіхи, цукор, ванілін. Сформувані кульки і обкачати в косоювій стружці.

Жанна СТАРКО,
Полтавська обл.

А найбільше мені сподобалася кваша від Люби КАРДАШ. Її бабуся отримує приз — книгу з кулінарії.

ЛАСУНКА

75

ЛАСУНКА

МАЙДАН ПУСТУНІВ

ВОЛОДИМИР ПІДПАЛІЙ
НІСЕНІТНИЦЯ
Вбігли хмари до кошари, аж там птах на восьми ногах, в човен грюка, копійкою хрюка і до пастуха махайлом маха... Засміялися хмари — і гайда з кошари.

ВУЛИЦЯ РОЗУМНИКІВ

Що в Україні на першому місці, а в Португалії на п'ятому?

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

Сидить на гілці, голова і крила як у горобця, але це не горобець.

УЗВІЗ КМІТЛІВКИХ

Чи може індик назвати себе птахом?

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 8

Вага півня не змінилася б. 5 кутів. Жодного, бо страуси не літають.

РЕЙТИНГ ПОПУЛЯРНОСТІ

Барвінчата! Я чекаю ваших листів про те, який матеріал і який малюнок у цьому номері журналу вам сподобався найбільше. Пишіть про це на окремих аркушах і на кожному зазначайте своє ім'я, прізвище та адресу. Серед тих, чії думки найчастіше збігатимуться із думкою більшості, розігруватиметься фотоапарат.

А в № 6 крацями визнано: розповідь Т. ПАСОВОЇ “Бал у старому млині”, англійську народну казку “Розумна жінка” і малюнки до неї художниці О. МАМАЄВОЇ.

ЛАСУНКА ДОДО

Незвичайна подія сталася у Браззавілі — столиці африканської держави Конго. Там заарештували і посадили до в'язниці свійську качку Додо. Виявляється, вона крада тістечка на базарі. Власник її утік, не заплативши за збитки. Тож змушені були до камери відправити Додо. Але качка не витримала такої ганьби і померла.

ПРИВІТ, МАЙБУТНЄ!

Австралійські біотехнологи мріють створити сині троянди і герань, яка пахнутиме трояндами. Вже через 20 років вони планують виростити сади, які світитимуться, коли їм не вистачатиме вологи. А ще введуть рослини, які заздалегідь попереджатимуть про хвороби і засуху.

АМПЛЕ — НАЙСКЛАДНІША МОВА

Не скаржіться, що вам важко вчити англійську чи німецьку мови. Маєте бути щасливими, що в наших школах у розкладах немає мови ампле. Нею розмовляють мешканці Папуа — Нової Гвінеї. У цій мові 69 000 означених і 860 неозначених дієслівних форм. Вона вважається однією з найскладніших у світі.

Табасаранську мову (Дагестан) не хочете вивчити? У ній 48 відмінків іменника. Хай стане соромно тому, хто не може вивчити наших шість. А ескімоси Північної Америки та Гренландії користуються 63 формами теперішнього часу дієслова, прості іменники у їхній мові можуть мати до 252 відмінкових закінчень.

З ЛІВОГО КРИЛА

Упродовж тисячоліття люди писали пташиними перами. Найчастіше — гусячими. Але інколи і воронячими, павичевими, лебединими. А ось курячі, індичі та голубині для цього непридатні.

Писати гусячим пером було нелегко. До речі, з-під пера, взятого з лівого крила, літери виходили красивішими. Бо згин на такому пері зручніший для руки.

ХОЧЕШ — ВІР, А НІ — ТО ПЕРЕВІР...

- 100 грамів чорної смородини містять 300 міліграмів вітаміну С.
- Люди вивели понад 800 порід голубів.
- Більше половини всього видобутого у світі золота знову повертається під землю — до банківських сховищ.
- Риба вітрильник-марлін може пливати зі швидкістю 110 кілометрів на годину.
- Німець Шютцен, який помер перед другою світовою війною, говорив 270 мовами.
- Бамбук може вирости до 20 метрів заввишки.
- Миші і щури часто гризуть електричні кабелі просто із цікавості.

твій
учитель
про
"БАРВІНОК"

"Барвінок" став моєю настільною книгою. Для нас, сільських учителів, він замінює збіднілі шкільні бібліотеки, енциклопедії та Інтернет. У "Барвінку" я завжди знаходжу ту зернинку, яка проростає в дітях паростком знань. Він — оберіг українського майбутнього.

К. О. ЗАГОРОВСЬКА,
Черкаська обл."

Укожному домі є нині записана музика — на платівках, магнітних стрічках, компакт-дисках. І здається, що так було завжди. Але всього якихось 124 роки тому люди не вміли записувати і відтворювати звук.

Першим це зробив у 1877 році американський винахідник Томас Едісон. Він винайшов фонограф — апарат, який записував і відтворював людську мову. Людина говорила у фонограф, її голос рухав голку вгору-вниз — на олов'яній фользі утворювалася борозенка. Це і був записаний звук. Але фонограф коштував дорого, ним було незручно користуватися.

Через десять років німецький інженер Еміль Берлінер винайшов грамофон. Він створив і перші платівки. Це були цинкові диски, вкриті восковою пастою. Називалися вони рекордами. Важили перші платівки півкілограма.

Тож і шукав винахідник інший матеріал для платівок. І знайшов шелак. Цей матеріал подарували крихітні жучки з Індії. Вони з натуральної смоли роблять собі будиночки-шкаралупки. Ось із таких шкаралупок вийшли міцні і легкі платівки, які ще й краще звучали.

Платівки із шелаку були дорогими, тож невдовзі їх почали виготовляти із пластмаси.

Нині на зміну платівкам прийшли магнітофонні касети і компакт-диски. На компакт-диску, платівці діаметром 12 сантиметрів, записується 4 кілометри звукової доріжки. А слухати її можна цілу годину! Порівняйте: рекорди звучали півтори хвилини. Звук із компакт-диска знімає, тобто відтворює, щоб ми могли його почути, лазерний промінь. Візьміть свою волосину і уважно розгляньте її — правда ж, тонесенька? А лазерний промінь тонший за неї у кілька разів. Він не пошкодить компакт-диск, навіть якщо цілий рік поспіль слухати його. Але не намагайтеся перевірити це

на власному досвіді: навряд чи подібний експеримент захопить ваших рідних і вчителів. Останнім часом з'явилися і ароматні компакт-диски. Не треба і на море їхати. Поставив компакт-диск із записом морського

ВІД РЕКОРДІВ — ДО КОМПАКТ- ДИСКІВ

прибою — і кімнату наповнило морське повітря. Слухаєш пісню про квіти — відчуваєш їх пахощі. Та все ж краще квітами милуватися у садку. Там же можна почути і дивовижні мелодії, складені чарівницею-природою.

Рекорди, платівки, компакт-диски... Вони, як і колеса, круглі і крутяться, роблячи наше життя зручним і красивим.

почалося з колеса

17

це

ЧИ ВИХОВАНА ТИ ЛЮДИНА?

ТЕСТ

Бути вихованим престижно?

→ так
→ ні

Любиш голосно співати уночі?

Пропускаєш у дверях друга?

Поступаєшся місцем у транспорті?

Дякуєш мамі, бабусі за сніданок?

Купуєш морозиво без черги?

Лавровий лист із юшки кладеш на стіл?

Вітаєшся із сусідами?

Розмовляючи з дорослими, тримаєш руки в кишенях?

Поправляєш зачіску, дивлячись у вітрину?

78

У музеї чіпаєш експонати руками?

Портфель, сумку носиш у правій руці?

Ходиш у гості без запрошення?

Кажеш "Доброго ранку!" батькам?

Любиш їсти цукерки в театрі?

Любиш довго розмовляти по телефону?

Береш собі найбільший шматок торта?

Дзвониш (стукаєш) у двері, аж доки їх не відчинять?

Часто вживаєш слова "будь ласка"?

За обідом розмовляєш із повним ротом?

Смієшся, коли хтось падає на вулиці?

Ти вже давно зрозумів, що бути вихованим — вигідно. І тому повсякчас прагнеш поводитися так, щоб не створювати проблем іншим. За це тебе цінують і поважають. Але інколи власні інтереси, звички таки змушують тебе забувати про правила поведінки серед людей. Частіше згадуй англійську приказку "Вихована людина залишає свої звички вдома".

Гарні манери у тебе сусідять із прагненням вирізнитися серед однолітків. І задля цього інколи порушуєш загальноприйняті норми поведінки. Звісно, можна при зустрічі з однокласницею, як ескімос, легенько вдарити її кулаком по голові і плечам. Та навряд чи сподобається їй таке оригінальне вітання. Краще усміхнися, привітайся і пропусти її першою до класу.

Ти віддаєш перевагу принципу "живу, як хочу". Але поводитися "як захочеться" можна лише на безлюдному острові. Проте там тобі самому доведеться дбати про житло, їжу, одяг. До того ж на безлюдному острові багато диких звірів, які про гарні манери ніколи нічого не чули і теж живуть за принципом "живу як хочу"...

ЗІРОНЬКА ДЛЯ МАМИ

Найкращі у світі мами — у барвінчат. Листи, що надійшли на конкурс “Зіронька для мами”, ще раз підтвердили це. Якби зібрати лагідні слова з усіх листів, то вийшла б дивовижна квітка дитячої любові до матусь, яка б затулила найрідніших у світі людей від будь-якого лиха.

“Коли моїй мамі виповнився рік, дідусь подарував їй велику ляльку Наталку. Вона дуже любила і берегла її. Двадцять два роки Наталка була з мамою, поки не впала і не розбилася.

Якби до моїх долоньок скотилася чарівна зіронька, то я б попросила у неї для мами таку саму ляльку — щоб вона не плакала.

Катруся ВАТУЛЯ,
Полтавська обл.”

“Улюбленою іграшкою моєї мами в дитинстві була паперова лялька на ім'я Принцеса. Одяг для неї малювала і вирізала мама. Принцеса подорожувала — у неї були паперові карета і човен. Якби зіронька перенесла мене у мамине дитинство, то я подарував би матусі великого пухнастого ведмедя — він гарний і добрий.

Сашко ХОМЕНКО,
Чернігівська обл.”

“У моєї мами не було ляльки, тому вона гралася з кицькою Муркою. Мама шила для неї одяг. Кицька не псувала, не кусала вбрання, а спокійно сиділа і розглядала його. Тому я б подарувала мамі найкрасивішу іграшкову кицьку.

Даринка ІВАНЕНКО,
Донецька обл.”

“Моя мама дуже любила ляльку Катрусю. Вона сама її зшила з клаптів тканини. Якось хлопчачки-бешкетники кинули Катрусю в річку. Мама не вміла плавати — тож сиділа на березі і гірко плакала. Але песик Дружок кинувся у воду, дістав

ляльку і поклав перед господинею...

Іноді мама витягує її із скрині, довго на неї дивиться, а потім розповідає мені про своє дитинство.

Вікторія СОРОКАТЮК,
Чернігівська обл.”

“У моєї прабабусі Дуні (їй зараз 91 рік) іграшок не було — вона рано зосталася сиротою, її доля була гіркою. Але її улюбленою грою була “Ринки” — вона й мене навчила грати в неї.

А улюбленою іграшкою моєї бабусі Наді була лялька. Коли почалася війна, вирішила сховати іграшку від німців — закопала під вишнею у садку. А потім у садку вибухнула бомба. Дуже плакала тоді моя бабуся за лялькою. І тепер плаче, розповідаючи мені, що війна вкрала у неї дитинство. Коли копає город, то все ще сподівається знайти її.

Лялька Катруся — улюблена іграшка моєї мами. Вона й досі є тепер я граюся нею.

Ліда БОРИСЕНКО,
Миколаївська обл.”

І така зворушлива історія — у кожному листі. Дякуємо усім барвінчатам і низько вклоняємося їхнім матусям за те, що передплачують дітям “Барвінок” і допомагають брати участь у конкурсах. У цьому перемогли і виграли для своїх мам книги:

Катруся ВАТУЛЯ і Олексій ОЛЕЩЕНКО з Полтавської обл., Сашко ХОМЕНКО і Вікторія СОРОКАТЮК із Чернігівської обл., Дарина ІВАНЕНКО з Донецької обл., Сашко ЗЕЛЕНСЬКИЙ із Кіровоградської обл., Ліда БОРИСЕНКО з Миколаївської обл., Ольга ШУКЕВИЧ із Львівської обл., Тетяна ГРИЦАК із Сумської обл., Мар'ян БАНДУРА з Тернопільської обл., Вікторія ГРАБЧАК із Вінницької обл., Катруся ПАШТЕПА із Черкаської обл.

Якби до долоньок хлопчика Барвінка скотилася чарівна зіронька, то він би попросив для усіх мам барвінчат здоров'я і щасливої долі доням і синочкам. Хай так і буде!

БУМ-БУМ-БУМ!

Зараз багато дорослих тільки те й роблять, що сперечаються про нові вибори до Верховної Ради.

А наша квітуча барвінкова республіка хіба не варта власного парламенту!

Отже, оголошується терміновий збір пропозицій до рейтингу найбільшої популярності нашої держави.

Нагадуємо, що до найдемократичнішого у світі барвінкового парламенту **можна пропонувати:**

20

1) себе чи будь-кого із знайомих барвінчат — громадян нашої держави;

2) улюбленого героя;

3) улюблену зірку (естради, спорту);

4) улюбленого письменника — автора "Барвінку".

Пропонуючи, маєш пояснити, чому саме запропонована тобою кандидатура гідна бути членом нашого парламенту.

Не пропонувати:

1) батьків, учителів — нехай вони розберуться зі своєю Верховною Радою;

2) політиків, бізнесменів та різних начальників — бо вони вже довели, чого варті;

3) інших дорослих, бо наш парламент — це наша справа.

Не забудь на конверті зробити позначку **"Я вибираю свій парламент"**.

Пропозиції заносяться до комп'ютерної програми.

Програму включено 24 вересня.

Укази президента Барвінка з приводу виборів читай у наступних номерах.

БАРВІНКІНФОРМ

СЕКРЕТ ГНОМА

Дзень-дзелень! Урок гномівської мови починається. І сьогодні ви, барвінчата, маєте в котромусь із матеріалів цього номера знайти ще одне зайве слово. Скажу

вам по секрету: воно передостаннє у реченні, яке ви складаєте. Тож будьте уважні - не за горами час, коли ми з Барвінком серед найстаранніших учнів у гномівській школі розіграємо 10 призів, у тому числі й фотоапарат.

Гном ДЗВІНЬКО

НАЙОТРУЙНІШИЙ ПАВУК

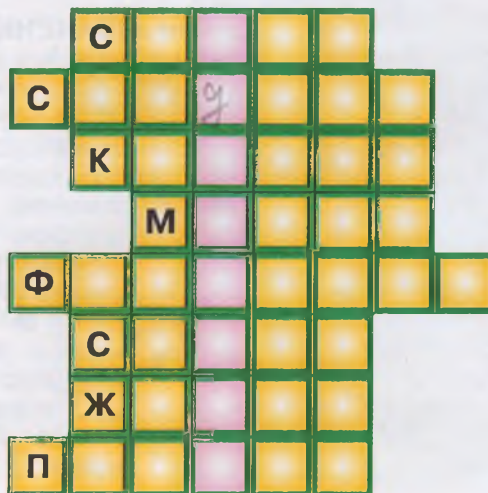
У назві дерев є зайві або пропущені літери. Знайди їх, запиши у кружечки і прочитаєш назву одного з найотруйніших павуків. Його укуси може спричинити навіть смерть. Тому, після укусу, треба негайно звернутися до лікаря — він введе протиотруйну сироватку. Якщо поруч немає лікаря, то слід відразу (протягом двох-трьох хвилин) місце укусу припалити сірником, розітерти спиртом і теж звернутися до лікаря.

20 ТИСЯЧ БАНАНІВ

кросворд

У давнину на Русі для цього у великій кількості використовували сало. А в Індії ще й досі до цієї події готують 20 тисяч розчавлених бананів. І все для того, щоб спустити на воду Що саме — можна прочитати у затонованих клітинках кросворду, якщо в його клітинки правильно вписати назви одягу.

БАРВІНОК

Кросворд

По горизонталі:

1. Смачний напій. 2. Птах. 4. Вірний товариш козака. 5. Рідина, без якої неможливе життя. 7. Помешкання зірок. 8. Нота. 9. Уперта тварина. 11. Дерево-медонос. 12. Місце відпочинку. 14. Багато дерев. 16. Музичний інструмент. 20. Те, що буває в школі лише на уроці. 21. Дикий кіт, гірський лев. 23. Землерийна підземна тварина. 26. Частина спектаклю.

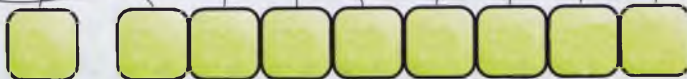
По вертикалі:

1. Круглий казковий герой. 3. Вона часто нападає на школярів. 5. Місце для злочинців. 6. Артист цирку. 9. Заплавні луки. 10. Збільшувальне скло. 12. Глядачі. 13. Біг. 15. Нічний птах. 17. Пишуча нога - друг школяра. 18. Родич контрольної роботи. 19. Друг. 21. Булочка з начинкою. 22. Розміщені по порядку літери. 24. Вервечка верблюдів. 25. З'єднувач берегів. 27. Королівське крісло.

ПЕРШОКЛАСНИК-ЧЕМПІОН

Любі першокласники! Радий, що ви всі вже стали школярами. Наш конкурс наближається до кінця. Сьогодні спробуйте відшукати два слова. Спустіть із верхніх слів потрібні літери у відповідні клітинки вниз. І допишіть віднайдені слова до тих, що ви знайшли у попередніх номерах журналу. В наступному номері "Барвінку" шукатимете останнє слово речення, яке вам наприкінці року треба надіслати до редакції. Серед тих, хто упорається із завданням, розіграватиметься 25 іграшок. І не забудьте попросити своїх матерів і татусів, щоб вони передплатили вам журнал і на наступний рік. Адже і в новому році у мене для вас буде багато конкурсів із пречудовими призами.

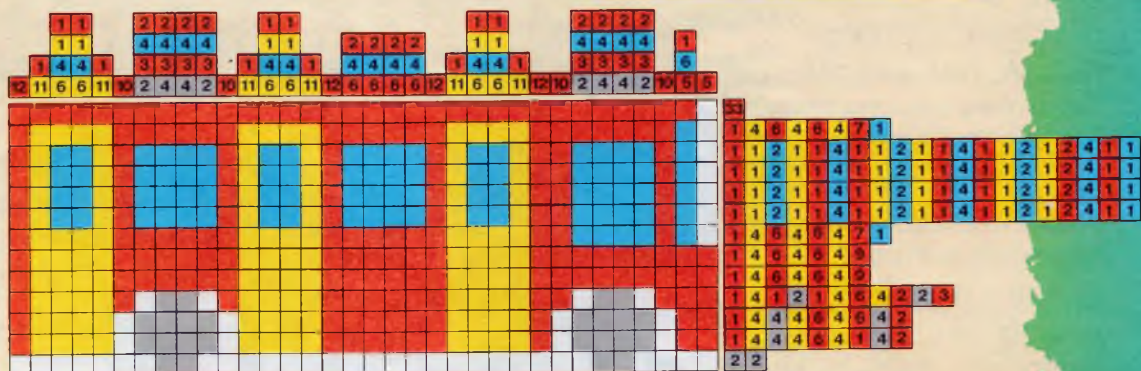
РУЧКА НІС ВАННА

твій учитель про "БАРВІНОК"

"Щомісяця ми всім класом читаємо "Барвінок". Дуже добре, що журнал проводить конкурси з призами. Діти переконуються, що омріяну річ можна не лише купити за гроші, а й заробити своїми знаннями, працею. І. В. КОВАЛЕНКО, Дніпропетровська обл."

ЯПОНСЬКЕ МАЛЮВАННЯ

Відповіді

на завдання, вміщені у № 8

Мандрівка Кулі.

Чайнворд. Яблуко.

Оладок. Картоплина. Апельсин. Намистина. Абажур. Родимка. Абрикос. Слива. Агрис. Скафандр.

Співучі слова.

Тополя, карета, сольдо, коляда, січень, фараон, дозвіл, кефаль, кисіль, клякса, довіра, дорога, соколя, фанера, мімоза, смоляр.

СМІШЛИВИЦЯ

21

СМОРОСЯКИ ДАВЕЧКА

"Товариство відважних боягузів" знову скликає усіх страшків на своє засідання. Але відразу попереджаю: дівчаткам краще міцно взяти за руку когось із хлопчиків. Бо мова піде про... череп. Ага, страшно! Мені теж. Тож хапайте за руку когось із сміливців або ховайтеся із головою під ковдру. Оповідка починається.

нок і можна позбутися черепа. Служниця через вікно викинула його у візок із кабачками, що саме проїжджав мимо. І візок зупинився, наче вкопаний. Як візник не бив коня, той не міг зрушити з місця. Наче

ЛЮБИТЬ СВІЙ ДІМ

Йоркширі в Бертон Агнес Холлі (Великобританія) багато років тому жила дівчина Анна Гріффіт. Вона дуже любила свій дім. Перед смертю Анна взяла обіцянку в своєї сестри, що та відрубає їй голову і зберігатиме голову в будинку. Та сестра подумала, що вона перед смертю марить, і поховала її в сімейному склепі.

22

А за кілька днів у будинку почало діятися щось незвичайне. Щоночі в усіх його куточках дзвеніли дзвіночки і лунало жакливе завивання. Так тривало доти, поки сестра покійної не звернулася по допомогу до священика. Він порадив спуститися до склепу... А там мертва Анна лежала, наче вчора померла — тіло зовсім не зітліло. Лише череп був голий і лежав окремо від тіла. Як це сталося — невідомо. Родина му-

сила виконати останню волю померлої і повернути голову Анни, тобто її череп, до будинку. Його розмістили у вітальні. У будинку запанував спокій.

Минули століття. Нащадки Анни вирішили, що привид уже залишив сімейний буди-

якась невидима сила міцно тримала його. Це побачив господар будинку і звелів повернути череп на місце. Лише коли його знову занесли до вітальні, візок легко зрушив з місця.

Через кілька десятиліть нове покоління нащадків Ан-

ни вирішило закопати череп у саду. Але як тільки почали засипати його землею, здійнявся неймовірний галас — наче зави-

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

твій
учитель
про
"БАРВІНОК"

вало сто привидів. Це тривало цілу ніч. А вранці побачили, що увесь сад почорнів від морозу.

Анна не хотіла залишати свій улюблений дім. Тож знову череп зайняв місце у вітальні. І спостерігає за усіма сімейними подіями. Ось так можна любити свій дім.

Агов, страшки! Вже можете висовувати свої голови з-під ковдр. Оповідка закінчилася. Що, дехто зовсім не злякався? Гаразд, тоді наступного разу на вас чекає зустріч не з одним, а з двома черепами відразу. До того ж поведінка у них зовсім не зракова. Тож готуйтеся!

НАЙВІДВАЖНІШИЙ
ІЗ БОЯГУЗІВ

"Я дуже вдячна "Барвінку" за багатющу інформацію, яку приносить він сільським дітям. А також за почуття гумору і легкість, з якими написано матеріали. І за те, що журнал допомагає вчителям і батькам у вихованні дітей і розширенні їхнього кругозору.

Н. О. ДУБОВИК,
Херсонська обл."

"Дуже потрібними на валеології є матеріали рубрики "Барвінкова аптека". Скільки цікавих легенд! Скільки корисних рецептів! Діти занотують їх у зошити, показують батькам і при потребі використовують.
В. Б. КУПЧАК,
м. Івано-Франківськ".

ГОРОДНІЙ ЧЕМПІОН

Тепер нам ніколи — закінчилися канікули. І в школі кортить отримувати оцінки найліпші, бігати найшвидше, стрибати найвище. А допоможуть зробити це стимулятори, що ростуть на грядках.

А ось і він — городній чемпіон, перець солодкий. На змаганнях серед

своїх родичів він виборов аж чотири золоті медалі. Бо найбагатший вітамінами, мікроелементами. Першу золоту медаль перець отримав за каротин. Якщо його не вистачає в організмі, відразу ж нападають нежить, грип та інші хвороби.

Друга медаль — за вміст вітаміну РР. Без вітаміну РР серце просто відмовилося б працювати. Чим більше споживаємо цього вітаміну, тим кращий і бадьоріший настрій.

Третя медаль — за вітамін С. Його в перці ушестеро більше, ніж у заморських апельсинах.

Четверта нагорода — за кровотворну властивість. Від вживання перцю кров стає чистішою, а обличчя — рум'яним.

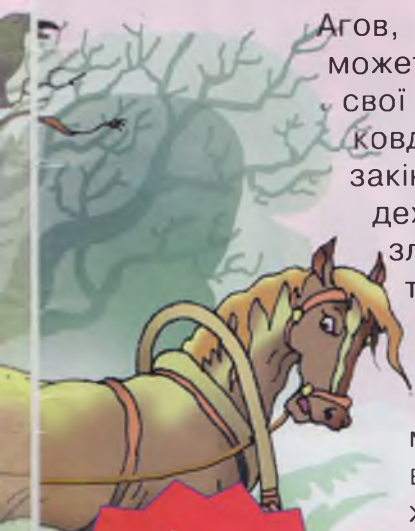
Перець можна не лише солити, маринувати, консервувати, а ще й сушити. Треба надрізати бочки, вийняти насінинки, прив'язати за хвостик до мотузки і почепити на сонці. А сухі насінинки взимку додавайте до кожної страви. Бо вони — неабиякі біостимулятори: роблять розум допитливішим, очі зіркішими, м'язи пружнішими, ноги бистрішими.

Зільник Іван ПРОСЯНИК

НАЙВІДВАЖНІШИЙ
ІЗ БОЯГУЗІВ

23

твій
учитель
про
"БАРВІНОК"

ЗОРЯНИЙ КЛУБ АНКЕТА "БАРВІНКУ"

Сьогодні у нас в гостях нападник англійського "Тоттенхему", гравець збірної команди України з футболу.

Ім'я: Сергій.

Прізвище: Ребров.

Дата народження: 3 червня 1974 року.

Зріст: 173 см.

Вага: 66 кг.

Амплуа в команді: нападник.

Футбольні команди: з 1992 по 2000 рік — "Динамо" (Київ, Україна), з 2000 року грає за "Тоттенхем Хотспур" (Лондон, Англія).

Матчі у вищій Лізі чемпіонату України: 208, забив 103 голи.

Матчі у Єврокубках: 59 матчів, забив 28 голів.

Мрія в дитинстві: хотів стати футболістом.

Улюблений автомобіль: BMW.

Улюблена страва: млинці з приправами.

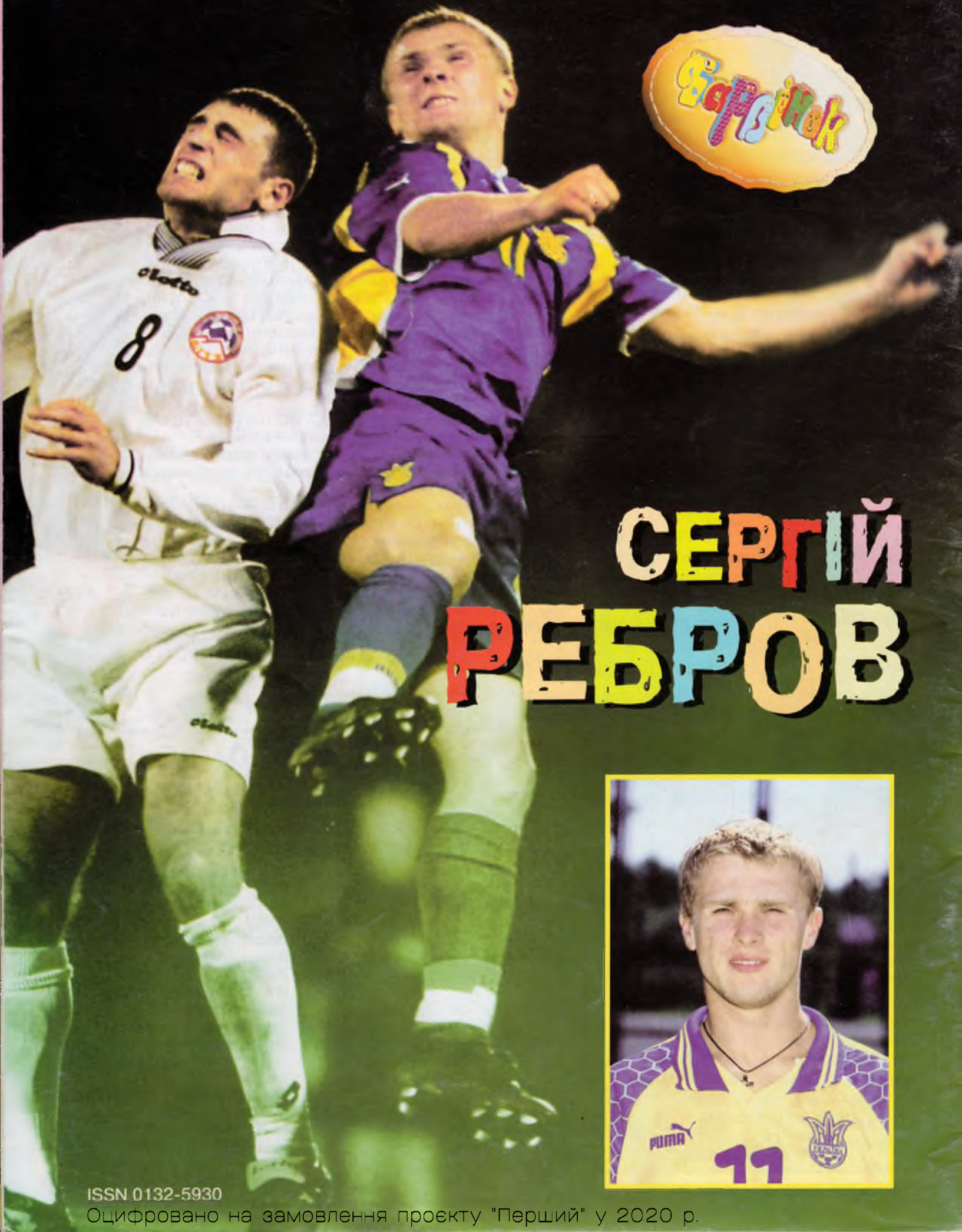
Хобі: радіолюбитель.

Не любить: читати спортивні газети, бо журналісти перекручують факти.

Нефутбольна мрія: відпочити з сім'єю (на це бракує часу).

Відпочинок: дивиться спортивні програми, старі кінофільми.

Улюблені книжки: детективи.

СЕРГІЙ РЕБРОВ

ISSN 0132-5930

Оцифровано на замовлення проекту "Перший" у 2020 р.